gemeente **Roermond**

VOORSTEL AAN DE RAAD VAN DE GEMEENTE ROERMOND

Onderwerp: **Jaarrekening 2022, herziene begroting 2023 en Begroting 2024 Westrom**
Zaaknummer: **42360-2023**
Datum: **25 april 2023**

Inleiding
Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen is op 6 april jongstleden de jaarrekening 2022, de herziene begroting 2023 en de begroting 2024 toegezonden aan de deelnemende gemeenten. De raad kan conform de GR kennis nemen van de jaarrekening en m.b.t. de begroting een zienswijze kenbaar maken.

Het dagelijks bestuur van de GR Westrom heeft op 5 april 2023 ingestemd met de conceptbegroting 2024, de herziene begroting 2023 en de conceptjaarrekening 2022. De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de jaarrekening 2022 en een zienswijze in te dienen m.b.t. de herziene begroting 2023 en begroting 2024 van Westrom. Een eventuele schriftelijke reactie ontvangt het dagelijks bestuur graag vóór 2 juni 2022. Voorgesteld wordt door middel van bijgevoegd raadsvoorstel en raadsbesluit de concept zienswijze zoals opgenomen in bijgevoegde concept zienswijze brief voor te leggen aan de gemeenteraad.

Beslispunten raad
Uw raad wordt voorgesteld:
1. Kennis te nemen van de jaarstukken 2022, de herziene begroting 2023 en begroting 2024 van de GR en geen zienswijze in te dienen ten opzichte van de jaarstukken 2022 en de herziene begroting 2023;
2. In te stemmen met bijgevoegde concept zienswijze op de begroting 2024 GR Westrom;
3. Het Dagelijks Bestuur van de Westrom hiervan in kennis te stellen;

Argumenten
1.1. Het is een bevoegdheid van de raad om eventueel een reactie te geven op de jaarstukken.
Het dagelijks bestuur van de Westrom heeft de jaarrekening 2022, voorzien van een goedkeurende controleverklaring, voorlopig vastgesteld. Op basis van artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom worden de deelnemende gemeenten in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze te geven aan het Algemeen Bestuur voordat de jaarrekening definitief wordt vastgesteld.

1.2. De jaarrekening 2022 sluit af met een positief resultaat
Het jaar 2022 heeft binnen Westrom conform landelijke trends in het teken gestaan van de gevolgen na de coronacrisis in combinatie met de hoge inflatie. In 2022 zijn de gevolgen in financiële zin meegevallen. Gelijktijdig is onverminderd doorgewerkt aan het realiseren van de verbetermaatregelen voortkomend uit het onderzoek van Robert Capel. Deze maatregelen blijven de agenda van Westrom, samen met de uitkomsten van doorontwikkeling participatiewet, de komende jaren bepalen.

Het jaar 2022 sluit af met een positief gerealiseerd saldo van baten en lasten van € 261.773 (daar waar € 27.000 was begroot). Dit hoge positieve resultaat wordt -ondanks hogere operationele kosten- mede veroorzaakt door een hogere toegevoegde waarde van de doelgroep-medewerkers, een hogere rijksbijdrage WsW dan oorspronkelijk begroot en de ontvangen incidentele uitkering van coronagelden in het eerste kwartaal van 2022.

Het gerealiseerde resultaat van 2022 (€ 261.773) wordt conform de richtlijnen toegevoegd aan de algemene reserve en het egalisatiefonds, tenzij het maximum bereikt wordt. Hiertoe wordt medio 2022 een resultaatbestemming-besluit aan het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Westrom voorgelegd.

Er is geen aanleiding om een inhoudelijke reactie te geven op deze jaarrekening omdat de realisatie in 2022 positiever is verlopen dan vooraf begroot en de taken zijn uitgevoerd conform gemaakte afspraken.

1.3 De begroting 2023 is bijgesteld vanwege autonome ontwikkelingen

Na het indienen van de begroting 2023 is de wereld om ons heen o.a. door de oorlog in Oekraïne flink veranderd. Westrom is geconfronteerd met autonome ontwikkelingen die buiten de macht van Westrom om tot forse (deels inmiddels bekende) prijsstijgingen hebben geleid. Westrom vindt het belangrijk om vroegtijdig een herziene begroting 2023 af te geven die sluit met een negatief resultaat van 1,04 miljoen euro. Dit verlies kan worden opgevangen middels een onttrekking aan de hiervoor opgebouwde reserves. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- Hogere reguliere personeelskosten als gevolg van de aangekondigde loonkostenstijging cao SGO
- Stijging van overige bedrijfskosten (energie, huur, onderhoud en aanschaf grote onderdelen)
- Stijging van het minimumloon per 1 januari 2023 met 10,15% heeft tot een bijstelling geleid van Beschut Werkers en Participatiewetters

Normaliter vormt de gemeentelijke bijdrage de sluitpost voor de begroting van Westrom. Echter wordt in de herziene begroting 2023 het gepresenteerde exploitatietekort gedekt vanuit de aanwezige en opgebouwde reserves. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage voor Roermond in 2023 gehandhaafd blijft op € 701.701 en voor begroting 2023 geen financiële bijstelling nodig is voor gemeente Roermond.

Er is derhalve geen aanleiding om een inhoudelijke reactie te geven op de herziene begroting 2023.

2.1 De concept begroting 2024 kent een negatief resultaat in 2024 en negatieve financiële effecten in de gemeentelijke bijdrage vanaf 2025

De conceptbegroting 2024 is opgesteld op basis van de huidige kennis en stand van zaken.
In lijn met de hierboven bij de herziene begroting 2023 beschreven (economische) ontwikkelingen, sluit de conceptbegroting 2024 met een negatief resultaat van € 1.269.000. De meerjarenbegroting sluit echter wel met een (licht) positief resultaat. Dit komt door een stijging van de gemeentelijke bijdrage, Waar in 2024 ervoor wordt gekozen om het negatieve exploitatieresultaat nog op te vangen vanuit de opgebouwde reserves, wordt in 2025 en volgende jaren een hogere gemeentelijk bijdrage geraamd. De meerjarenbegroting sluit hierdoor met een (licht) positief resultaat.

2.2 De toekomststrategie van Westrom kent nog veel onzekerheden

Het dagelijks bestuur van Westrom beraadt zich over de toekomst van Westrom op de middellange en lange termijn. De uitkomst van dit proces is van invloed op de meerjarenraming in de concept begroting. Westrom geeft aan dat zodra er helderheid is over de toekomstvisie deze door middel van een themasessie behandeld gaat worden. In de concept zienswijze adviseren wij om erop aan te dringen dat voortvarend en concreet gestalte wordt gegeven aan het toekomstscenario van de Westrom. In de paragraaf kanttekeningen en risico's wordt dieper ingegaan op de aspecten die verwerkt zijn in de concept zienswijze.

2.3 Het is een bevoegdheid van de raad om een zienswijze te geven op de begroting 2024 van de Westrom

Vanuit de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en artikel 28 van de GR Westrom wordt de gemeenteraad ieder jaar in de gelegenheid gesteld om haar zienswijze te geven op de conceptbegroting van het komende jaar. In de bijlage bij het voorstel is de concept zienswijze op de begroting 2024 opgenomen. **Na instemming met de zienswijze wordt deze toegestuurd naar het dagelijks bestuur van Westrom.**

3.1 Het Algemeen Bestuur dient de definitieve stukken vast te stellen.

Het dagelijks bestuur dient jaarlijks vóór 15 juni bij het algemeen bestuur de ontwerpbegroting in. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin de zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting. Het algemeen bestuur stelt vervolgens vóór 1 juli de begroting vast. Het algemeen bestuur deelt de vaststelling zo spoedig mogelijk mee aan de raden van de gemeenten. Het dagelijks bestuur zendt de begroting binnen twee weken na vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar aan gedeputeerde staten.

Kanttekeningen en risico's

1.1 De financiële effecten van het project 'doorontwikkeling participatiewet' op de begroting van de Westrom zijn nog niet bekend

In 2020 is er een inhoudelijk programma en financiële businesscase uitgewerkt voor het realiseren van extra banen met ondersteuning voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit wordt vormgegeven in een regionale samenwerking tussen Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Leudal en Roermond. Het besluitvormingstraject heeft regionaal niet tot overeenstemming geleid. Gemeente Roermond heeft een projectleider aangesteld om de mogelijke scenario's te onderzoeken. Parallel wordt door Westrom gewerkt aan mogelijke toekomstscenario's. Het is van belang dat spoedig duidelijk komt over de koers die gevaren gaat worden (aan beide kanten).

1.2 Uitgaande van de geprognotiseerde krimp van de WSW-doelgroep, moet er rekening mee gehouden worden dat gefaseerd een reorganisatie doorgevoerd dient te worden

Zoals bekend is er tot nu toe in de meerjarenbegroting, - conform advies Robert Capel - rekening gehouden met een eventuele krimp binnen de Westrom. Binnen het toekomstscenario van de Westrom vragen wij in de concept zienswijze om inzicht in de vraag hoe de krimp van de organisatie zich verhoudt tot de normaliter te verwachten neerwaartse effecten op de toekomstige exploitatiekosten cq. de gemeentelijke bijdrage. Onderwerpen als personeelskrimp inzichtelijk maken in een strategische personeelsplanning, afschaling van exploitatiekosten en kosten van de Westrom-infrastructuur maken minimaal onderdeel uit van dit inzicht, inclusief bijkomende reorganisatiekosten.

1.3 Er is een krimpvoorziening opgebouwd om de geprognosticeerde krimp van de WSW-doelgroep op te vangen. Er zijn nog geen concrete afspraken over de invulling gemaakt

Er is een krimpvoorziening opgebouwd, die is bedoeld om voor een periode van vijf jaar eventuele kosten voortkomend uit aanpassing van de personeelsbezetting en/of aanpassing van de huisvesting te financieren. Gezien de hoogte van de krimpvoorziening ultimo 2021 en de geplande opbouw in boekjaar 2022, heeft het bestuur besloten om de dotatie aan de krimpvoorziening vanaf begroting 2023 stil te leggen. De inzet van de krimpvoorziening hangt samen met eventuele reorganisatie-maatregelen binnen Westrom en met de doorontwikkeling Participatiewet. Er is nog geen concrete uitwerking van afspraken over de krimpvoorziening. Over de inzet van de krimpvoorziening dient concreetheid te worden aangebracht.

1.4 Er is nog te weinig duiding over de gemeentelijke doelgroep voor de middellange termijn

Om te komen tot een goede afweging over de toekomst van Westrom vindt de raad het belangrijk dat de gemeente inzicht krijgt in de gemeentelijke doelgroep van Roermond voor de middellange termijn. Hoe is de leeftijdsopbouw, in welke werksoorten wordt de doelgroep ingezet, hoe is het ontwikkelpotentieel in relatie tot de werksoort. De raad vraagt Westrom een geanonimiseerd overzicht te maken van de Roermondse SW-doelgroep binnen Westrom waarin onder andere de genoemde aspecten in worden opgenomen.

Historisch overzicht

- In 2022 hebben er als gevolg van onder andere de oorlog in Oekraïne onvoorspelbare autonome ontwikkelingen plaatsgevonden. Ondanks de eerder al ingezette goede beheersmaatregelen van Westrom heeft dit een grote stempel gedrukt op de financiële resultaten van 2022 en de toekomstige verwachtingen
- Op 6 april 2023 is de jaarrekening 2022, de herziene begroting 2023 en de conceptbegroting 2024 toegezonden aan de deelnemende gemeenten.

Financiële gevolgen

Stijging van gemeentelijke bijdragen

	2024	2025	2026	2027
	€	€	€	€
Bijdrage gemeente Roermond	616.619	1.332.427	1.370.081	1.511.264

Sluitende begroting

De voorliggende begroting 2024 is sluitend, maar gaat wel uit van een forse stijging van de gemeentelijke bijdrage vanaf 2025. Door deze voorgenomen stijgingen stijgt de totale gemeentelijke bijdragen de komende jaren weer naar het niveau van begroting 2022. Conform bestuursbesluit wordt vanaf 2023 voorlopig niet meer gedoteerd aan de krimpvoorziening. De ontwikkeling van de totale gemeentelijke bijdrage (van de 5 GR gemeenten) aan het tekort van Westrom ontwikkelt zich als volgt op basis van de begroting 2024:

	2024	2025	2026	2027
	€	€	€	€
Bijdrage huisvesting	530.000	530.000	530.000	530.000
Bijdrage subsidieresultaat Wsw	900.000	2.375.000	2.450.000	2.750.000
Totaal bijdrage in tekort	616.619	1.332.427	1.370.081	1.511.264

De begroting 2024 van Westrom heeft voor de gemeentelijke bijdrage Roermond de volgende negatieve gevolgen welke worden opgenomen als autonome ontwikkeling in de Kadernota 2024 en verwerkt in de meerjarenbegroting 2024 van de gemeente Roermond:

	2024	2025	2026	2027
Voorliggende begroting 2024 Westrom	616.619	1.332.427	1.370.081	1.511.264
Geraamde gemeentelijke bijdrage	631.323	744.829	842.866	1.317.515
Verschil	14.704	-587.598	-527.215	-193.749

Communicatie en participatie
Na bespreking in de raad zenden we de vastgestelde zienswijze aan het bestuur van Westrom

Uitvoering en evaluatie
Zie communicatie en participatie.

Burgemeester en wethouders van Roermond,
De (wnd.) secretaris, De (wnd.) burgemeester,

S.C.J. Scheepers O. Hoes

Bijlagen:
1. raadsbesluit raad zienswijze begroting 2024 Westrom;
2. concept zienswijze Westrom begroting 2024;

Bijlagen ter inzage:
3. aanbiedingsbrief en begroting 2024 Westrom;
4. aanbiedingsbrief en herziene begroting 2023 Westrom
5. aanbiedingsbrief en jaarrekening 2021 Westrom;